

Onderwerp **Bestuursvoorstel ontwerp watergebiedsplan Gooiergracht**

Case-nummer BBV26.0199

Portefeuillehouder Jennifer Bloemberg-Issa

Contactpersoon en contactgegevens L.E. Rodenburg
lara.rodenburg@agv.nl

Afdelingshoofd of programmamanager Jeroen Filius

Inhoudelijk besluit Het Dagelijks bestuur besluit:

- Het ontwerp watergebiedsplan Gooiergracht vast te stellen;
- Het ontwerp besluit streefpeilen Gooiergracht vast te stellen;
- De ontwerp leggerwijziging vast te stellen;
- Het ontwerp besluit tot wijziging werkingsgebieden van de Waterschapsverordening vast te stellen;
- Het ontwerp besluit streefpeilen, het ontwerp watergebiedsplan (met daarin de toelichting op het besluit streefpeilen) voor de Gooiergracht, de ontwerp leggerwijziging en het ontwerp besluit tot wijziging werkingsgebied vrij te geven voor de inspraak

Proces besluit Het Dagelijks bestuur

geeft richting ter verdere uitwerking van dit voorstel of een alternatief.

stemt in met dit voorstel.

stelt dit voorstel vast.

besluit het plan met de bijbehorende stukken ter inzage te leggen voor inspraak.

verzendt dit voorstel naar het Algemeen bestuur *ter kennisname*.

verzendt dit voorstel naar de Commissie voor *beeldvorming*.

verzendt dit voorstel naar de Commissie voor *oordeelsvorming* en stelt de volgende adviesvraag ...

verzendt dit voorstel naar het Algemeen bestuur voor *besluitvorming*.

De Commissie

adviseert over dit voorstel. Het Dagelijks bestuur stelt de volgende adviesvragen:

-
-
-

Het Algemeen bestuur

stemt in met dit voorstel / stelt dit voorstel vast (en verleent het krediet zoals in de financiële paragraaf van dit voorstel beschreven).

Planning BOB	DB	Datum vergadering	AB	Datum
	vergadering			
	Beeldvorming		→ Beeldvorming	
	↓		↓	
	Oordeelsvorming		→ Oordeelsvorming Commissie	
	↓		↓	
	Besluitvorming	31/03/26	↓ Besluitvorming AB	

Bestuursvoorstel

Kernboodschap t.b.v. de *Aanleiding*
besluitenlijst (max. 100 woorden)

In juni 2024 besloot het Dagelijks bestuur te starten met het gebiedsproces voor het watergebiedsplan Gooiergracht. Een belangrijke aanleiding hiervoor was de nieuwe integrale aanpak na jarenlange onduidelijkheid over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de betrokken partijen (gemeenten en waterschap). In dit watergebiedsplan legt het waterschap voor het eerst streefpeilen vast voor de Gooiergracht. Het ontwerp watergebiedsplan is nu afgerond en kan ter inzage worden gelegd voor inspraak.

Bestuurlijke duiding

Het waterschap is verantwoordelijk voor het peilbeheer en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast moet het Waterschap voldoen aan de wateroverlastsnormen vastgelegd in Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De voorgestelde maatregelen dragen bij aan een robuust en klimaatadaptief watersysteem. De maatregelen geven ook een impuls aan het verbeteren van gezond water in de Gooiergracht.

Genomen besluit

Het Dagelijks bestuur besluit het ontwerp watergebiedsplan Gooiergracht en het ontwerp besluit streefpeilen Gooiergracht, de ontwerp leggerwijziging en het ontwerp besluit tot wijziging werkingengebied vast te stellen en vrij te geven voor inspraak.

Bespreking N.v.t.
in CIE

Bijlagen	Bijlage 1: ontwerp watergebiedsplan Gooiergracht Bijlage 2: ontwerp besluit streefpeilen Gooiergracht Bijlage 3: kaart bij ontwerp besluit streefpeilen Gooiergracht Bijlage 4: ontwerp besluit tot wijziging Legger waterlopen door toevoeging Gooiergracht Bijlage 5: kaart behorende bij ontwerp besluit leggerwijziging Gooiergracht Bijlage 6: ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden van de Waterschapsverordening Gooiergracht Bijlage 7: kaart behorende bij ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden Gooiergracht Bijlage 8: Kaartenbijlage bij watergebiedsplan Gooiergracht
-----------------	---

1. ARGUMENTEN EN ALTERNATIEVEN

1.1 Probleemanalyse Voor de nieuwe integrale aanpak van de Gooiergracht hebben het waterschap en de gemeenten Blaricum, Laren en Eemnes een intentieverklaring (januari 2022) en de 'Overeenkomst fundament voor samenwerking' (maart 2023) getekend. Hierin is afgesproken dat het waterschap een watergebiedsplan op zal stellen ten behoeve van de integrale aanpak van het gebied.

De Gooiergracht ligt op de flank van de Utrechtse Heuvelrug waardoor het bovenstroomse gedeelte van de Gooiergracht op een helling ligt. Het benedenstroomse gedeelte van de Gooiergracht, ten oosten van de A27, heeft het karakter van een polder.

De waterkwaliteit wordt grotendeels bepaald door de kwaliteit van het gezuiverd rioolwater (effluent) van de RWZI's Hilversum en Blaricum, die jaarrond 95% van het water in de Gooiergracht aanvoeren.

De belangrijkste uitdaging in dit gebied is het verwerken van piekbuien. Bij hevige regenval kan er wateroverlast optreden op percelen langs de Gooiergracht. Dit komt doordat er dan veel hemelwater vanuit het rioolstelsel snel op de Gooiergracht komt en de watergang krap gedimensioneerd is. Ook vertragen duikers en stuwen de afvoer van het water. Het waterschap heeft momenteel geen sturingsmogelijkheid op het peil in het bovenstroomse gedeelte. Naast de verwerking van piekbuien speelt er:

- Droogte
- Achterstallig onderhoud aan stuwen en het gemaal
- Oevers zijn in slechte staat, maar dit is primair de verantwoordelijkheid van de perceeleigenaren

Bestuursvoorstel

1.2 Argumenten gekozen oplossing of antwoord

Dit (ontwerp) watergebiedsplan draagt bij aan het behalen van doelen voor voldoende water en gezond water in de Gooiergracht. Ook worden voor het eerst (ontwerp) streefpeilen bepaald voor de Gooiergracht, waarmee invulling gegeven wordt aan het Waterbeheerprogramma 2022-2027 van waterschap AGV.

Het besluit voor de streefpeilen legt in het benedenstroomse deel de huidige praktijkpeilen vast op basis van de gemaalinstellingen. In het bovenstroomse deel worden alleen maximumpeilen vastgesteld. Bovenstrooms is geen minimumpeil, omdat we als waterschap geen mogelijkheid hebben om extra water in te laten. In praktijk zien we dat het waterpeil onder het maximumpeil fluctueert.

- Peilvak 7200-1: maximumpeil -0,47 m NAP, minimumpeil -0,72 m NAP
- Peilvak 7200-2: maximumpeil 0,36 m NAP
- Peilvak 7200-3: maximumpeil 0,98 m NAP
- Peilvak 7200-4: maximumpeil 1,11 m NAP
- Peilvak 7200-5: maximumpeil 1,22 m NAP
- Peilvak 7200-6: maximumpeil 1,44 m NAP

De stuwen zullen vervangen worden voor regelbare klepstuwen. Met deze klepstuwen krijgt het waterschap de mogelijkheid in de bovenstroomse peilvakken meer water vast te houden in het gebied gedurende droge periodes. Een bijkomend voordeel van de klepstuwen is dat het nieuwe ontwerp voor een bredere overstort zorgt, zowel bij een hoge als een lage stand van de kleppen, waardoor het peil minder snel fluctueert. Dit is beter voor de oevers. Deze maatregel wordt gecombineerd met grondwater- en oppervlaktewatermonitoring, waarmee de interactie tussen het oppervlaktewater en grondwater in het gebied beter in beeld wordt gebracht.

Om de afvoer van het water te verbeteren en de bergingscapaciteit te vergroten treffen we een combinatie van maatregelen:

- Verbreding duiker, zodat alle duikers dezelfde breedte krijgen
- Herdimensionering van de watergang en verbreding op een aantal locaties

Modelberekeningen laten zien dat deze maatregelen bij elkaar, in combinatie met reeds geplande en deels uitgevoerde aanpassingen aan het gemeentelijk rioolstelsel door de gemeenten Blaricum en Laren, ervoor zorgen dat er veel minder kans is op wateroverlast bij piekbuien. Het risico op wateroverlast wordt hierdoor teruggebracht tot een acceptabel niveau.

Om een impuls te geven aan de gezondheid van het watersysteem worden op twee locaties natuurvriendelijke oevers aangelegd, in de vijver in Laren en in de oksel van de oprit van de A27 bij Huizen. Daarnaast wordt ingezet op ecologisch beheer van de gehele watergang, waarbij altijd een deel van de oeverplanten gespaard wordt bij het maaien. Ook zal er gebruik gemaakt worden van een frequentieregeling op het nieuwe gemaal Eemmeer, waardoor er minder snelle peilfluctuaties en een lagere stroomsnelheid zal zijn in het benedenstroomse deel van de Gooiergracht. Dit helpt de oevers ook in dit deel te beschermen tegen erosie.

Relatie waterbodemsanering en amoveren RWZI Blaricum

Conform het programma kwaliteitstbaggeren zal de waterbodem van de Gooiergracht gesaneerd worden. De maatregelen uit het watergebiedsplan worden samen met deze waterbodemsanering uitgevoerd. De maatregelen voor de waterbodemsanering maken geen onderdeel uit van dit besluit. Voor de waterbodemsanering hoeft geen plan vastgesteld te worden, maar wordt wel een uitvoeringskrediet aangevraagd bij het AB.

Het bestuur van AGV heeft besloten de RWZI Blaricum te amoveren en samen te voegen met de RWZI Huizen. Omdat dit een complex project is met een lange doorlooptijd voor uitvoering, is het amoveren van RWZI Blaricum als scenario meegenomen in de analyses en berekeningen van het watergebiedsplan.

Bestuursvoorstel

1.3 Alternatieve oplossingen of antwoorden Om het risico op wateroverlast in het benedenstroomse deel van de Gooiergracht verder te verminderen, kan er een waterbergingsgebied gegraven worden in de oksel van de oprit van de A27. De kosten hiervoor zijn voorlopig geraamd op €490.000. Met deze maatregel kan een groot deel van de overgebleven inundatie bij een situatie die zich één keer in de tien jaar voor kan doen (T10) op het grasland in het benedenstroomse deel van het gebied weggenomen worden. De mogelijke schade op grasland is echter beperkt, en de kosten voor deze maatregel zijn hoog.

1.4 Gevolgen niet instemmen Wanneer er niet ingestemd wordt met dit concept voorstel, dan is er nog steeds geen duidelijkheid wat de streefpeilen zijn voor de Gooiergracht. Ook worden dan de afspraken met de BEL-gemeenten uit de Intentieverklaring en Overeenkomst fundament voor samenwerking niet nagekomen. De bergings- en afvoercapaciteit van de Gooiergracht zal niet verbeteren, en het waterschap zal niet kunnen sturen op het peil in het bovenstroomse deel van het gebied. Ook zullen de maatregelen uit dit plan niet tegelijk uitgevoerd kunnen worden met de waterbodemsanering, wat minder efficiënt en duurder zal zijn.

2. POLITIEK - BESTUURLIJKE CONTEXT

2.1 Eerder vastgestelde kaders

- BBV23.0073 Ondertekenen fundament voor samenwerking Gooiergracht (februari 2023)
- BBV22.0400 Status Gooiergracht wijzigen in primair water (oktober 2022)
- BBV21.0425 Ondertekening intentieverklaring Gooiergracht (oktober 2021)
- BBV24.0289 Programma kwaliteitsbaggeren 2024-2030 (maart 2025)
- Coalitieakkoord Waterkracht 2023-2027
- Het waterbeheerprogramma 2022-2027.

2.2 Bestuurlijke thema's

- Klimaat: de voorgestelde maatregelen hebben tot doel het watersysteem robuuster en klimaatbestendiger te maken.*
- Circulair: niet van toepassing voor dit watergebiedsplan*
- Energie: niet van toepassing voor dit watergebiedsplan*
- Biodiversiteit: door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het voeren van ecologisch maaibeheer krijgen de ecologie en biodiversiteit de kans om zich te herstellen en ontwikkelen in dit gebied.*
- Digitalisering: niet van toepassing voor dit watergebiedsplan.*
- Dierenwelzijn: de nieuwe kunstwerken in de Gooiergracht zijn vispasseerbaar. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het voeren van ecologisch maaibeheer verbetert de habitat voor verschillende soorten.*

2.3 Effectsturing A. ERAm Voldoende water:

- Resultaat 1: het watersysteem is op orde en toekomstbestendig
 - Activiteit A2: uitvoeren (natuurvriendelijk) beheer en onderhoud en besturing van het watersysteem en bijbehorende kunstwerken, met ruimte voor maatwerk.
 - Activiteit A3: voldoende ruim dimensioneren van watersysteem.
 - Activiteit A6: adviseren over klimaatbestendige inrichting en ruimtelijke plannen.
 - Activiteit A7: peilbesluiten actueel houden en uitvoeren.
- Gezond water:
 - Resultaat 1: de waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust.
 - Activiteit A2: uitvoeren maatregelenpakket 'overige wateren' en er over adviseren.
 - Resultaat 2: de omstandigheden voor een hoge biodiversiteit zijn sterk verbeterd.
 - Activiteit A10: een effectieve netwerkpartner zijn op het gebied van biodiversiteit.
 - Activiteit A11: uitvoeren natuurvriendelijk beheer en onderhoud.

Bestuursvoorstel

2.4 Rol en verantwoordelijkheid AGV Het opstellen van watergebiedsplannen en peilbesluiten vast te stellen staat in het Waterbeheerprogramma van AGV. De Nota peilbeheer van AGV vormt het afwegingskader voor de waterpeilkeuze. Het watergebiedsplan en de streefpeilen worden na inspraak vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

2.5 Informeren bestuur Na vaststelling van het ontwerp watergebiedsplan, wordt het ter inzage gelegd voor inspraak. Na verwerking van eventuele inspraakreacties, wordt het definitieve watergebiedsplan met verslag van inspraak opnieuw voorgelegd aan het DB en zal daarna aan de commissie en het AB voorgelegd worden voor besluitvorming. Waar mogelijk wordt het informeren van het bestuur gezamenlijk opgepakt met het project waterbodemsanering Gooiergracht.

3. OMGEVING

3.1 Stakeholderanalyse externe belangen en participatieplan Dit watergebiedsplan is tot stand gekomen met inbreng vanuit de gebruikers en bewoners van het gebied. Er is samengewerkt en afgestemd met de BEL-gemeenten (Blaricum, Laren en Eemnes) en andere stakeholders in het gebied: Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Goois Natuurreservaat en Agrarische Stichting Blaricum. De gemeenten hebben een belang en invloed op ruimtelijke ontwikkelingen.

In de zomer van 2025 is een inloopavond georganiseerd voor eigenaren en bewoners van het gebied. De inloopavond diende ter informatie over het gebiedsproces en om aandachtspunten en wensen op te halen uit het gebied. Verdere participatiebijeenkomsten zullen in de uitvoeringsfase van het plan georganiseerd worden, samen met de waterbodemsanering als onderdeel van één integraal project voor de Gooiergracht.

3.2 Stakeholderanalyse belangen binnen de organisatie Er spelen veel verschillende trajecten rond de Gooiergracht, zoals de reeds geplande waterbodemsanering en vervanging van het gemaal. Binnen het watergebiedsplan is samengewerkt en afgestemd met de afdelingen/teams: onderzoek en advies, watersysteembesturing, IPM team waterbodemsanering, planadvies, programmeren watersysteem en beleid.

3.3 Publiciteit en communicatie Voortgang van het project is gedeeld met de betreffende externe en interne stakeholders. Op de projectwebsite van AGV is en wordt de voortgang van het watergebiedsplan gedeeld. Bij openstelling voor inspraak en na vaststelling van het watergebiedsplan zullen alle stakeholders geïnformeerd worden. Ook tijdens het uitvoeren van de maatregelen zal de omgeving worden meegenomen, welke maatregelen we gaan uitvoeren en waarom we dat doen.

4. JURIDISCHE KADERS

4.1 Wettelijke taken en/of juridische verplichtingen In de Omgevingsverordening NH2022 worden de gebieden aangewezen waar het waterschap verplicht is een peilbesluit te nemen. Het gebied waarin de Gooiergracht ligt valt daarbuiten: dat betekent dat dit peilbesluit onverplicht is en de regels uit de Omgevingsverordening NH2022 en Omgevingswet ten aanzien van peilbesluiten niet van toepassing zijn. Voor inrichtingsmaatregelen is een Vergunning eigen dienst noodzakelijk.

4.2 Bevoegdheid besluit Het Dagelijks bestuur is bevoegd om concept watergebiedsplannen vast te stellen en te besluiten ze ter inzage te leggen.

4.3 Ter inzagelegging Het ontwerp watergebiedsplan wordt, na vaststelling in het DB, gedurende zes weken ter inzage gelegd. Na verwerking van eventuele inspraakreacties, wordt het definitieve watergebiedsplan voor besluitvorming voorgelegd aan het AB.

5. RISICO'S EN BEHEERMAATREGELEN

Risico 1 Niet alle inundatie bij piekbuien kan met deze maatregelen worden weggenomen. Voor bebouwing geldt dat volgens modelberekeningen in ieder geval één paardenstal nog steeds het risico loopt op wateroverlast bij een situatie die zich een keer in de 100 jaar

Bestuursvoorstel

voordoet (wateroverlastnorm voor bebouwing, T100). Twee andere gebouwtjes (schuurtjes) lopen mogelijk ook nog steeds risico, daarvan zijn de drempelhoogtes niet bekend.

Beheermaatregel 1 Binnen het watersysteem nemen we alle realistische maatregelen om het risico op wateroverlast te verkleinen. Om het risico nog verder te verkleinen zijn kostbare maatregelen nodig. In het bovenstroomse deel van de Gooiergracht, waar de bebouwing-knelpunten zich bevinden, is momenteel geen ruimte om nog meer berging toe te voegen aan de watergang. We gaan in gesprek met de eigenaren van de betreffende gebouwtjes om ze op de hoogte te stellen van het risico en dit toe te lichten. Indien gewenst kunnen we de drempelhoogtes van de gebouwen inmeten, en we zullen aangeven wat de eigenaren zelf kunnen doen. Daarnaast blijven we in gesprek met de gemeenten en andere perceeleeigenaren langs de Gooiergracht, zodat wanneer een mogelijkheid zich voordoet om in het bovenstroomse deel extra waterberging te creëren doordat er ruimte vrijkomt, we deze kans kunnen benutten.

Risico 2 Om de maatregelen samen met de waterbodemsanering uit te voeren, is er weinig ruimte voor uitloop van dit plan. De waterbodemsanering wordt grotendeels bekostigd met een subsidie, die een deadline stelt voor 2030. Vóór dat jaar moet de waterbodemsanering uitgevoerd zijn.

Beheermaatregel 2 In de voorbereiding van dit plan is reeds afgestemd in de organisatie. Hierdoor kan het plan na vaststelling zo snel mogelijk overgedragen worden aan het projectteam. Mocht het watergebiedsplan onverhoopt toch te veel vertraging oplopen, bijvoorbeeld door inspraakreacties, dan zal het waterbodemsaneringsproject verder gaan met de waterbodemsanering zonder het watergebiedsplan.

6. FINANCIËLE KADERS

6.1 Kostenraming De investeringskosten voor de waterinrichtingsmaatregelen uit het watergebiedsplan zijn voorlopig geraamd op €1.630.000 incl. BTW. De grootste kostenposten zijn het vervangen van de stuwen, het verbreden van de watergang en het verbreden van de duiker. De kosten voor de waterbodemsanering en het vervangen van het gemaal maken geen onderdeel uit van dit plan.

Na de inspraakperiode en eventuele aanpassing van het plan zal een definitieve kostenraming worden opgesteld met een kredietaanvraag voor de uitvoering van het plan. Een besluit hierover wordt tegelijk met het vaststellen van het watergebiedsplan gevraagd. Het voornemen is hiervoor een uitvoeringskrediet vast te stellen.

6.2 Voorjaarsnota en begroting In het MIP 2026-2030 is een jaarlijks bedrag opgenomen voor het uitvoeren van waterinrichtingsplannen/NBW, onder inrichting/onderhoud watersystemen, aanleg/verbetering/onderhoud watersystemen, effect voldoende water. Voor 2027 en 2028 is hiervoor €3 miljoen per jaar gereserveerd. De maatregelen uit dit plan passen hierin.

6.3 Subsidieaanvraag N.v.t.

6.4 Aanvullende financiering Er is budget beschikbaar vanuit het Biodiversiteitsherstelplan voor een deel van de maatregel uit dit watergebiedsplan om op twee locaties NVO's aan te leggen. De bijdrage is €30.000. Dit budget zal geen onderdeel uitmaken van de kredietaanvraag.

6.5 Fiscale aspecten N.v.t.